

Метою цих Правил є установлення загальних умов перевезення пасажирів і багажу повітряним транспортом, за яких забезпечуються належний рівень безпеки польотів та якості обслуговування, а також принципи і норми відповідальності суб'єктів під час повітряних перевезень пасажирів і багажу, включаючи обслуговування, що належить до цих перевезень.

Правила також вказують, що у межах, встановлених чинним законодавством України та країни прямування, особа, що здійснює продаж перевезень (перевізник, агент з продажу), зобов'язана дотримуватися конфіденційності особистих даних пасажирів. При цьому пасажир уповноважує перевізника зберігати особисті дані про себе та надавати їх державним органам на їх запит або своїм службовцям, своїм агентам, іншим перевізникам, провайдерам додаткових послуг для бронювання або переоформлення перевезень, одержання додаткових послуг, організації системи розшуку багажу та системи попередження/визначення шахрайства з перевізними документами, надання інформаційної допомоги щодо в'їзду/виїзду за маршрутом перевезення.

Таким чином, ми є свідками зростання популярності авіаперельотів, що спонукає до розвитку й відповідних правовідносин з розрахунків за послуги з авіаційних перевезень. Нормативно-правова база України, що здійснює регулювання зазначених питань є недосконалою й потребує подальшого свого розвитку для того, щоб авіаквиток дійсно відкривав нам небо для подальших приємних подорожей.

Література

1. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень. – Офіційний вісник України від 15.05.2009 – 2009. – № 33.

2. Варшавська Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень від 12 жовтня 1929 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_594

3. Офіційний сайт Державної авіаційної адміністрації [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://avia.gov.ua/documents/diyalnist/Obslugovu-vannya-osib-z-obmegeny-my-moglyvostyamy/30216_2.html.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСМІЧЕННЯ КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ

Питання засмічення навколоземного космічного простору космічним сміттям є дуже актуальним у наш час, хоча виникло воно ще з початком запусків штучних супутників в кінці 50-х років.

Космічне сміття або орбітальне сміття – це некеровані об'єкти антропогенного походження, які більше не виконують своїх функцій та літають навколо Землі або в меншій мірі навколо інших планет чи Сонця. Ці об'єкти різноманітного походження становлять загрозу космічним апаратам. Є ризик, що сміття почне подрібнюватися у геометричній прогресії внаслідок взаємних зіткнень. Є кілька джерел утворення космічного сміття: 1). "Мертві супутники". Штучні супутники, які припинили своє функціонування і з певних причин не були знищені. Або це не передбачалося проектом запуску, або супутник передчасно вийшов з ладу тощо; 2). Останні ступені ракет. Після відділення власне корабля чи супутника від ракети-носія, деякі фрагменти ракети-носія залишаються на орбіті; 3). Невеликі шматки. Незначні об'єкти – фрагменти обшивки, всілякі викрутки, що випали з рук космонавтів (астронавтів), тощо; 4). Фрагменти знищених супутників. Особливо потенційно шкідливі наслідки військових навчань. Подібні тренування, по знищенню своїх відпрацьованих супутників, проводили: Китай, США, СРСР [1].

Уперше проблема засміченості космічного простору була визнана міжнародною спільнотою у 1999 року в рамках Комітету ООН з космосу. Найбільш релевантною до проблематики космічного сміття структурою станом на сьогодні є Міжагентський комітет з космічного сміття, який покликаний координувати діяльність держав, пов'язану з засміченістю космічного простору

об'єктами антропогенного та природного походження. Комітет на регулярній основі розглядає стан справ щодо співробітництва, з особливим акцентом на прогресі, який був досягнутий у визначенні альтернатив мінімізації засміченості. Важливим є те, що Керівні настанови з мінімізації космічного сміття 2007 року розроблені з урахуванням напрацювань космічних агентств та інших організацій, що були доступні на час ініціювання проекту документу [2]. У вступі до Керівних настанов значиться, що вжиття дій з мінімізації космічної засміченості є виваженим та необхідним кроком для збереження космічного середовища для наступних поколінь [3]. Як наслідок було погоджено базові принципи, покладені в основу Керівних настанов (попередження розпадів на орбіті та орбітальних зіткнень, переведення космічного апарату та орбітальних ступенів, які завершили космічну місію, з корисних густо заповнених орбітальних регіонів, а також обмеження кількості об'єктів, відокремлених в результаті нормальних операцій). Застосування цих Керівних настанов у силу правової природи документу є бажаним, але не обов'язковим при визначенні власних стандартів агентств, які застосовуватимуться на етапі затвердження вимог до космічних операцій проєктованих космічних апаратів та орбітальних ступенів. Доцільно відзначити, що в рамках Настанов деяким регіонам у космічному просторі надається спеціальний статус "охоронюваних регіонів" (низька орбіта Землі, 2000 км від поверхні Землі, та геосинхронний регіон). Як заходи, що здатні сприяти мінімізації космічної засміченості, розглядаються, зокрема, пасивація, деорбітація (виведення космічного апарату чи орбітальної ступені з орбіти до атмосфери Землі з метою унеможливлення загрози, яку певний космічний об'єкт становить щодо інших аналогічних об'єктів) та реорбітація (цілеспрямована зміна орбіти космічного апарату чи орбітальної ступені). Рекомендується, щоб для кожної програми чи проєкту був розроблений виважений План з мінімізації космічного сміття. Аналогічні до вищезазначених Настанов Керівні настанови з мінімізації космічного сміття Комітету ООН з питань космосу 2010 року є результатом багаторічної роботи Комітету [2]. У вказаному документі зазначається, що держави-члени та міжнародні організації мають вживати добровільних заходів засобом національних чи внутрішніх механізмів для забезпечення імплементації

тації даних Настанов щодо мінімізації космічного сміття. Вони застосовуються до планування місій, експлуатації нещодавно проєктованих космічних апаратів чи орбітальних ступенів, та за можливості, – до існуючих об'єктів. Структурно документ нараховує 7 керівних правил: 1) обмеження сміття, вивільненого під час нормальних операцій; 2) мінімізація потенційних розпадів на стадії експлуатації; 3) обмеження можливості аварійних колізій на орбіті; 4) уникнення цілеспрямованого руйнування та інших шкідливих дій; 5) мінімізація потенційних розпадів після завершення експлуатації внаслідок залишкової енергії; 6) обмеження довготривалої присутності космічного апарату та орбітальних ступенів ракети-носія у регіоні низької орбіти Землі після завершення їх місії; 7) обмеження довготривалої інтерференції космічного апарату та орбітальних ступенів ракети-носія з регіоном геосинхронної орбіти Землі після завершення їх місії [4].

Література

1. Космічне сміття [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Космічне_сміття
2. Стельмах О. Міжнародне регулювання еколого-правової безпеки космічного простору [Електронний ресурс] / О. Стельмах. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nzizvru/2012_2/p11_35.html
3. Керівні настанови з мінімізації космічного сміття Міжагентського комітету з космічного сміття, від 2007 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.iadc-online.org/index.cgi?item=docs_pub.
4. Керівні настанови з мінімізації космічного сміття Комітету ООН з питань мирного використання космічного простору, від 2010 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.unoosa.org/pdf/publications/st_space_49E.pdf.